

شروع تحصیلات فلسفی

کلیدواژه: فلسفه اسلامی، تحصیلات حوزوی، طلاب علوم دینی.
پرسش: به نظر شما چه مقطعی برای وارد شدن طلاب به فلسفه مناسب است و با چه کتابی شروع کنند بهتر است؟
پاسخ: مقطع خاصی برای ورود طلاب به تحصیل فلسفه وجود ندارد؛ چرا که مباحث مقدماتی مربوط به تاریخ فلسفه، آشنایی با فلسفه و ... از همان ابتدا لازم بوده و هر فردی بنا بر علاقه، استعداد و گرایش فکری خود باید نسبت به مطالعه تخصصی فلسفه برنامه ریزی خاص خود را داشته باشد.

فهرست مندرجات

- ۱ - یک توصیه
- ۲ - سیر مطالعات فلسفه
- ۳ - منبع

یک توصیه

توصیه می شود که طالب فلسفه در ابتدا آشنائی خوبی با گرایش‌های فلسفی مختلف که در طول تاریخ فلسفه اسلامی مطرح بوده است داشته باشد. همچنین مطالعه‌ای در حد آشنایی با مباحث **عرفان نظری** و **عرفان** به طور کلی در این مرحله ضروری است؛ چرا که در **جهان اسلام** فلسفه، **حکمت** و **عرفان** عملاً به عنوان مجموعه معارف حکمی در کنار هم حضور داشته و در شکل گیری **معارف دینی** نقش بسزایی ایفا کرده‌اند.

سیر مطالعات فلسفه

مشهورترین **اقسام فلسفه** در اسلام عبارت اند از: **فلسفه مشاء**، **حکمت اشراق**، و **فلسفه متعالیه** یا صدرائی. ضمن این که عرفان نظری هم هر چند فلسفه محسوب نمی‌شود، ولی نوعی نظام فلسفی را در مورد عالم هستی به صورت مدون ارائه داده است که نباید از آن غفلت کرد.
بعد از آشنایی با این فلسفه‌ها یک طلبه می‌تواند در مورد خود استعداد سنجی کرده و گرایش و علاقه خود را به یکی از این فلسفه‌ها کشف کند، تا به طور تخصصی وارد مطالعه و تحقیق در همان زمینه شود و نسبت به مقدمات ورود در آن فلسفه اهتمام داشته باشد، در غیر این صورت چه بسا به طور تخصصی وارد تحصیل در یکی از این گرایش‌ها خواهد شد، بدون این که اساساً از جایگاه این فلسفه در تاریخ تفکر دینی مطلع شده باشد.
گفتنی است که در حوزه کنونی، فلسفه حاکم **فلسفه ملاصدرا** است؛ لذا در ابتدا کتاب‌های **بدایة الحکمه** و بعد **نهایة الحکمه** که خلاصه‌ای از آثار **ملاصدرا** است مورد تدریس قرار می‌گیرد.

منبع

پایگاه اسلام کوئست